

læse Hjortø, der her er inde på Gravlunds særlige Gebet, men der er stor Forskel på de to Digteres folkepsykologiske Arbejder.

Af Dr. *Ernst von der Reckes* store Værk: *Danmarks Fornviser* er tredje Bind (Viserne 161—264) udkommet i Slutningen af 1928 (Møller & Landschultz. 445 S.), indeholdende Fortsættelsen af Ridderviserne fra andet Bind. Til hver Vise gives en Indledning, hvor der i temperamentsfulde Ord gives en Karakteristik af den pågældende Vise. Ernst v. d. Reckes eminente Kyndighed indenfor Emnet er en Borgen for, at Danmarks Fornviser vil bevare en fremskudt Plads iblandt vore Folkevisendgaver, der til Grundlag har DgF. — I D. St., 163 ff. har Dr. *F. Ohrt* meddelt en Undersøgelse over *Folkevisen om Jesu Liv* (DgF. Nr. 534), og i Vejle Årb., 273 ff. har *Jens A. Petersen* udgivet to Viser om Jesu Liv (»Christus blev født en Julenat«, »En Jomfru ren oprunden er«), sunget af en gammel Kone i Sjølund.

I *Lund Madsens* påbegyndte Skildring i Randers Årb., 62 ff. af *Ras Sams' Krønike* er et nyttigt og underholdende Arbejde om en Skillingsvise-Digter fra Grenåegnen. Ras Sams blev født 1845. Hans Viser er af den almindelige Skillingsviseart (»Ny Vise om den mærkværdige laadne Dreng«, Sang om Giftmordet på Gmd. Søren Johansen, Sang til den ustadige Pige o. s. fr.). Lund Madsen giver udførlige Oplysninger om Sams' Levnedsløb. Han burde dog have nævnt, at et af Sams' Vers, hvori han overvurderer sine egne Skjaldegaver, er et Plagiat af St. Blichers: »Dit Navn skal i de fjerne Dage mindes« (!).

August F. Schmidt.

DANMARKS HELLIGE KILDER. (EN BIBLIOGRAFISK OVERSIGT).

I »Fortid og Nutid« V 3—8 (1925), 137 ff., er meddelt nogle foreløbige Resultater af mit Studium af det danske Materiale om hellige Kilder. En udførlig Redegørelse for dette Materiales Indhold blev senere givet i min Bog: »*Danmarks Helligkilder*«, Oversigt og Literaturfortegnelse (Danmarks Folkeminder Nr. 33. 160 S. Ill. 1926), jfr. *Kr. Hald* i »Fortid og Nutid« VI 5—8 (1926—27), 326 f. I dette Arbejde er givet udenlandske Parallelsteder til det danske Helligkildestof. Af hellige Kilder er i Kildefortegnelsen nævnt 618. Dette Tal kan nu forhøjes lidt, idet der siden Bogens Fremkomst er fundet Oplysninger om et lille Antal hidtil

ukendte Helligkilder, bl. a. i de sidste Par Års Indberetninger til Stednavneudvalget. Ny Literatur om Emnet og nyfundne Helligkilder er nævnt i mine Literaturoversigter i Fortid og Nutid VII, 91, 261.

Offentliggørelsen af selve Helligkildestoffet har fundet Sted i

de *historiske Amtsårboøger* af forskellige Forfattere, som følgende Liste viser.

M. K. Zahrtmann i Bornholmske Samlinger VIII (1914).

Thomas B. Bang: Odense og Assens Amter 1914.

— Salling og Fjends Herred (Skivebogen 1917).

Gunnar Knudsen: Sorø Amt 1918, 1921.

Marius Dahlsgaard: Mors 1920 (suppleret 1925).

August F. Schmidt: Frederiksborg Amt 1922.

— Københavns Amt 1925.

— Holbæk Amt 1926.

— Præstø Amt 1923.

— Lolland-Falster 1924.

— Svendborg Amt 1928.

— Hjørring Amt 1926.

— Thisted Amt (med Mors) 1925.

— Himmerland og Kjær Herred 1924.

— Viborg Amt (Skivebogen) 1924.

— Randers Amt 1925.

— Århus Amt 1926.

— Vejle Amt 1925.

— Ringkøbing Amt 1926.

— Ribe Amt 1926.

— Sønderjylland 1926.

Disse Årbogsafhandlinger i Forening med Literaturen om de berømte hellige Kilder — af *H. Olrik*, *Chr. Blinkenberg*, *E. Nystrøm*, *H. F. Rørdam* m. fl. — indeholder det Materiale, hvoraf Bogen »Danmarks Helligkilder« er bygget op. Skulde det danske Helligkildestof, selv i kortfattet Gengivelse, samles i én Bog, vilde den blive ca. 500 Sider. Da Kildebeskrivelserne nu er let tilgængelige i de historiske Amtsårboøger, føles det neppe som et større Savn, at de ikke er samlede på et Sted. Med »Danmarks Helligkilder« ved Hånden er det let at orientere sig indenfor hele Spørgsmålet. Den er ikke alene et brugeligt Grundlag for Forskningen af en bestemt Form for Naturdyrkelse i Danmark, men med sine over 3500 Henvisninger kan den også med Fordel bruges som Håndbog vedrørende andre Emner end de hellige Kilder. Side 35 i »Danmarks Helligkilder« savnes en Henviſning til *Marius Kristensens* Afhandling om *Helgennavne* i Universitetsjubilæets Blandinger II, 68 ff. Og som et Supplement til Afsnittet om Helligkildernes geografiske Fordeling S. 158 ff. bedes medfølgende *Kort* betragtet.

August F. Schmidt.